

مدیر مسئول:

محمد امین ایمانجانی

قائم مقام مدیرمسئول:

مسعود فروغی

سر دبیر:

محمد زعیم زاده

تلفن و فکس:

۰۲۱) ۶۲۹۹۹۴۹۵

کد پستی:

۱۱۳۵۶۳۳۸۱۶

چاپ:

چاپخانه دانشگاه آزاد اسلامی

نشانی:

خیابان حافظ، پلین تر از جمهوری

رویموی ساختمان بورس

ساختمان فرهیختگان، طبقه سوم

«فرهیختگان» سوابق تحصیلی، اجرایی و... سفرای ایران در کشورهای مهم را بررسی می کند

آقای سفیر چه خوانده اند؟

یابند زحیدی
چونگار گروه اقتصاد

«۸ ماه است که از بازگشت آقای دکتر بختیار سخن می گویند. او که به عنوان سفیر ما در چین منصوب شده، فردی موجه و محترم است. اما کار او شده بگردد، نمایشگاه و فرش ببیند و بفهمد کاسه چینی کجا خوشگل تر است و در نهایت این ها را استوری کند. درگذشته، هرگاه دیپلمات های مسلط، ارشد و درجه یک در چین داشتیم، وضعیت ما بهتر و روابطمان مستحکم تر بود.» این ها بخشی از صحبت های مجیدرضا حریری رئیس اتاق بازرگانی ایران و چین درباره سفیر ایران در چین است. «فرهیختگان» وضعیت سوابق اجرایی و تحصیلی سفیران ایران در ۵۳ کشوری که با از شرکای اصلی تجارت خارجی ما هستند یا از اهمیت سیاسی و ژئوپلیتیکی برخوردارند، را بررسی کرده است. بررسی ها نشان می دهد برخی از سفیران نه سابقه خاصی در امور دیپلماتیک داشته و نه چهره سیاسی یا اجتماعی و علمی هستند و نه وزنه ای برای پذیرش در کشورهای دیگر هستند. اما این روه زها دغدغه اصلی دلسوزان و کارشناسان حوزه روابط خارجی این است که همچنان افرادی بدون سابقه اجرایی و دیپلماتیک یا برخورداری از وجهه سیاسی واجتماعی، عمدتاً بر اساس بدهستان های سیاسی در حال انتخاب شدن و اعزام به بزرگ ترین کشورهای جهان هستند. از این رو، انتظار این

است که دولت چهاردهم در راستای کمک به ایجاد گشایش های خارجی، تسهیل امور ایرانیان خارج نشین در سایر کشورها، تسهیل امور تجار و بازرگانان در خارج و ایجاد پیوندهای اقتصادی قوی با این کشورها، با کنترازدن بدهستان های سیاسی توانمندترین و معتبرترین دیپلمات ها را راهی سفارتخانه های ایران کند.

کارآموزی کارمند وزارت نیرو در چین!

آن طور که این لیست نشان می دهد، افرادی هستند که هیچ سابقه اجرایی مرتبط با امور دیپماتیک نداشته اند. به عنوان مثال، محسن بختیار سفیر ایران در چین، تنها سابقه کارمندی در وزارت نیرو را دارد. او که دارای مدرک ارشد معارف اسلامی و اقتصاد از دانشگاه امام صادق (ع) و دکتری اقتصاد نفت و گاز از پردیس خودگردان دانشگاه علامه است، پیش از این در پست هایی چون معاون برنامه ریزی و اقتصادی وزیر نیرو، سرپرست معاونت انرژی وزارت نیرو، مدیرکل دفتر توسعه صادرات، مشاور وزیر نیرو در تأمین و تجهیز منابع مالی خارجی و مدیرکل دفتر برنامه ریزی تلفیقی و راهبردی وزارت نیرو فعالیت کرده است.

با این حال، فردی که هیچ سابقه اجرایی در وزارت امور خارجه و پست های دیپلماتیک خارج از کشور نداشته، اواخر خرداد سال ۱۴۰۲ به عنوان سفیر ایران در چین منصوب می شود؛ کشوری که دومین قدرت اقتصادی و نظامی جهان بوده و در عین حال اولین شریک تجاری ایران محسوب می شود. این فرد نه تنها سابقه اجرایی مرتبط ندارد، بلکه از

نظر و وجهه سیاسی و کاریز ماتیک نیز شهرت و تأثیرگذاری قابل توجهی ندارد. به عبارتی، بختیار به دلیل نداشتن سابقه اجرایی سیاسی سطح بالا، در کشور مقصد هیچ وزنه سیاسی محسوب نمی شود و در چنین شرایطی، قدرت دیپلماسی و پذیرش او در آنجا کاهش می یابد. درحالی که به گفته رئیس اتاق بازرگانی ایران و چین، یک سفیر توانمند می توانست نقش کلیدی در مهم ترین پروژه های راهبردی سیاست خارجی ایران و چین که همان سسند چشم انداز همکاری ۲۵ ساله ایفا کند، به ویژه در حوزه های ارزی، ناترازی انرژی و احیای زیرساخت ها؛ نبود چنین دیپلماتی در این عرصه مانع از بهره برداری مطلوب از این ظرفیت ها شده است.

ترانسفر مستقیم از بانک مرکزی به قطر

علی صالح آبادی با مدرک کارشناسی ارشد مدیریت مالی از دانشگاه امام صادق (ع) و دکتری مدیریت مالی، پیش از اینکه عازم قطر شود، رئیس سازمان بورس، رئیس هیئت مدیره و مدیرعامل بانک توسعه صادرات و مؤسس و رئیس انجمن مالی اسلامی ایران بوده است. وی در دی ماه سال ۱۴۰۱ پس از برکناری از ریاست بانک مرکزی، بدون سابقه دیپلماتیک عازم قطر شد. شاید بد نباشد به یکی از پرونده هایی که صالح آبادی می توانست نقش مهمی ایفا کند اشاره کنیم که آزادسازی ۷ میلیارد دلار منابع آزادشده ایران است که پس از آزادسازی از کره جنوبی، در قطر بلوکه شده است. نمونه های شبیه با محسن بختیار و علی صالح آبادی

در بین سفرای ایران زیادند و نقطه مشترک بین همه آن ها، نداشتن تجربه کافی در امور دیپلماتیک، فقدان وجهه سیاسی و اجتماعی و وزنه سیاسی و حتی فقدان وجهه تجاری و بازرگانی است که موجب شده نقش این افراد در حد یک کارمند سفارت تنزل پیدا کند.

سرنوشت متفاوت سفیر ایران در روسیه

در کنار سفرایی که به نام آن ها اشاره شد، کاظم جلالی سفیر ایران در روسیه سرنوشت متفاوتی داشته است. وی با مدرک دکتری علوم سیاسی، سابقه مستقیم سفیر بودن یا دیپلمات خارجی را نداشته، اما به واسطه چندین دوره نمایندگی مجلس و حضور در کمیته های پارلمانی مشترک با پارلمان های خارج، به وزنه سنگینی در امر دیپلماتیک ایران تبدیل شده است. ایشان در دوره های هشتم، نهم و دهم مجلس شورای اسلامی، رئیس گروه روابط پارلمانی جمهوری اسلامی ایران با پارلمان اروپا، رئیس گروه های دوستی پارلمانی ایران با فرانسه، رومانی، مالی، نامیبیا و ساحل عاج و همچنین عضو کمیته حقوق بشر نمایندگان اتحادیه بین المجالس جهانی به نمایندگی از منطقه آسیا و اقیانوسیه بود. در دوره هفتم مجلس نیز ریاست گروه های دوستی پارلمانی ایران و سوریه و ایران و روسیه را بر عهده داشت. کارنامه اجرایی او از جمله اعضای توافقنامه جامع راهبردی ایران و روسیه، اعضای پیمان پولی با روسیه، اتصال شبکه شتاب ایران به سیستم میر روسیه و چندین اقدام بزرگ دیگر، نشان دهنده فعالیت های اثرگذار و قابل توجه اوست.

ردیف	کشور	شهر	سفیر	مدرک تحصیلی	سوابق اجرایی
۱	چین	پکن	محسن بختیار	ارشد معارف اسلامی و اقتصاد از دانشگاه امام صادق(ع) و مدرک دکتری اقتصاد نفت و گاز از پردیس خودگردان دانشگاه علامه	معاون برنامه ریزی و اقتصادی وزیر نیرو، سرپرست معاونت انرژی وزارت نیرو
۲	روسیه	مسکو	کاظم جلالی	دکترای علوم سیاسی	رئیس گروه روابط پارلمانی ایران با پارلمان اروپا در دوره های ۹، ۸ و ۱۰ مجلس و رئیس گروه های دوستی پارلمانی ایران با فرانسه، رومانی، مالی، نامیبیا و ساحل عاج در مجلس دهم
۳	عراق	بغداد	محمدکاظم آل صادق	*	فرمانده سپاه
۴	آلمان	برلین	مجید نیلی احمدآبادی	*	مدیرکل غرب اروپای وزارت امور خارجه، سفیر جمهوری اسلامی ایران در جمهوری چک
۵	هند	دهلی	ابرج الهی دهقی	کارشناسی ارشد اقتصاد دانشگاه امام صادق(ع) دکترای مدیریت آینده پژوهی دانشگاه عالی دفاع ملی	معاون سفارت جمهوری اسلامی ایران در ازبکستان، دبیر کمیته آسیا و کشورهای مشترک المنافع در دبیرخانه شعام، راینز یکم سفارت جمهوری اسلامی ایران در لبنان
۶	عربستان	ریاض	علیرضا عنایتی	دکترای زبان و ادبیات عربی	سفیر ایران در کویت، مدیرکل خلیج فارس وزارت خارجه
۷	امارات	ابوظبی	رضا عامری	کارشناسی مترجمی زبان عربی از دانشگاه روابط بین الملل و کارشناسی حقوق از دانشگاه شهید بهشتی کارشناسی ارشد مترجمی زبان عربی دانشگاه تهران	سفیر جمهوری اسلامی ایران در الجزایر، کارشناسی ارشد حوزه دستیار ارشد وزیر و در امور ویژه سیاسی، مدیرکل شورای عالی امور ایرانیان خارج از کشور وزارت امور خارجه
۸	ترکیه	آنکارا	محمدحسن حبیب اللعزاده	دکترای علوم سیاسی کارشناسی ارشد روابط بین الملل کارشناسی روابط سیاسی (دیپلماتیک) دانشجوی دکترای تخصصی اندیشه سیاسی	دستیار وزیر و مدیر کل دبیرخانه و شرق اروپا، مدیر کل دیپلماسی رسانه ای وزارت امور خارجه، سفیر جمهوری اسلامی ایران در اسلو – نروژ
۹	افغانستان	کابل	علیرضایی گدلی	کارشناسی ارشد مطالعات منطقه ای از دانشگاه آزاد تهران مرکز کارشناسی روابط دیپلماتیک از دانشگاه وزارت امور خارجه کارشناسی ارشد مدیریت مالی دانشگاه امام صادق(ع)	سرپرست معاونت کنسولی، مجلس و ایرانیان، سفیر جمهوری ایران در ترکیه، معاون پژوهشی دفتر مطالعات سیاسی و بین المللی و رئیس ستاد بازسازی اقتصادی افغانستان
۱۰	قطر	دوحه	علی صالح آبادی	دکترای مدیریت مالی	رئیس سازمان بورس، رئیس هیئت مدیره و مدیرعامل بانک توسعه صادرات و مؤسس و رئیس انجمن مالی اسلامی ایران
۱۱	پاکستان	اسلام آباد	رضا امیری مقدم	دکترای روابط بین الملل	معاون سیاست خارجی و بین المللی شورای عالی امنیت ملی
۱۲	عمان	مسقط	موسی فرهنگ	کارشناسی ارشد روابط بین الملل دانشگاه تهران	معاون سفارت جمهوری اسلامی ایران در تونس، معاون نمایندگی کشورمان در امارات عربی متحده و کارشناسی ارشد حوزه دستیار ارشد وزیر و مشاور وزیر امور خارجه
۱۳	کویت	کویت	محمد توترنچی	کارشناسی ارشد حقوق بین الملل	رئیس دفتر حوزه معاونت عربی و آفریقایی، دبیر سوم سفارت جمهوری اسلامی ایران در کویت و رئیس دفتر حوزه معاونت عربی و آفریقایی
۱۴	فرانسه	پاریس	محمد امین نژاد	کارشناسی روابط سیاسی، دانشگاه روابط بین الملل وزارت امور خارجه کارشناسی ارشد مطالعات منطقه ای (آمریکای شمالی)، دانشگاه آزاد اسلامی	کارشناسی ارشد سیاسی و دستیار وزیر امور خارجه و سرپرست موقت سفارت جمهوری اسلامی ایران در آلبانی
۱۵	جمهوری آذربایجان	*	سیدعباس موسوی	کارشناسی ارشد دانشگاه روابط بین الملل	دبیر اول و سرپرست نمایندگی جمهوری اسلامی ایران در هنگ کنگ و راینز اقتصادی در سفارت جمهوری اسلامی ایران هلند
۱۶	ترکمنستان	عشق آباد	علی مجتبی روزبهانی	کارشناسی روابط سیاسی، دانشگاه روابط بین الملل وزارت امور خارجه	سفیر فوق العاده و تام الاختیار جمهوری اسلامی ایران در قرقیزستان، معاون مدیرکل غرب آسیا و سفیر جمهوری اسلامی ایران در فیلیپین
۱۷	تاجیکستان	*	علیرضا حقیقیان		سفیر ایران در پاکستان، سفیر ایران در ارمنستان و سفیر ایران در عراق
۱۸	مصر	قاهره	محمدحسین سلطانی فرد (رئیس دفتر رئیس دفتر حفاظت منافع جمهوری اسلامی ایران در قاهره)	*	*
۱۹	انگلستان	بریتانیا	سیداعلی موسوی	کارشناسی ارشد حقوق بین الملل	مدیر کل حقوقی وزارت خارجه
۲۰	وزنولا	*	حجت اله سلطانی	کارشناسی ارشد حقوق بین الملل	کارشناسی سیاسی سفارت جمهوری اسلامی ایران در وزنولا و سفیر جمهوری اسلامی ایران در وزنولا و سفیر اکزیدیه در سورنیام، گویان و ترینیداد و توباگو
۲۱	لبنان	بیروت	مجتبی امانی	کارشناسی ارشد روابط بین الملل – دانشگاه تهران	معاون نمایندگی جمهوری اسلامی ایران در قاهره، کارشناسی دفتر مطالعات سیاسی و بین المللی و معاون مدیرکل دفتر مطالعات سیاسی و بین المللی
۲۲	ارمنستان	ایروان	مهدی سبحانی	*	سفیر جمهوری اسلامی ایران در سوریه
۲۳	ژاپن	توکیو	پیمان سعادت	*	*
۲۴	کره جنوبی	سنول	سعید کره زچی	کارشناسی مدیریت بازرگانی دانشگاه تهران	
۲۵	ازبکستان	تاشکند	محمدعلی اسکندری	کارشناسی روابط سیاسی و کارشناسی ارشد حقوق بین الملل	
۲۶	مازی	کوالالامپور	ولی الله محمدنصر آبادی	کارشناسی ارشد علوم سیاسی دانشگاه روابط بین الملل وزارت امور خارجه	
۲۷	ایتالیا	رم	محمد رضا صبور	کارشناسی ارشد توسعه اقتصادی و برنامه ریزی از دانشگاه تهران	
۲۸	اندونزی	جاکارتا	محمد پروجردی	کارشناسی روابط بین الملل دانشگاه روابط بین الملل وزارت امور خارجه کارشناسی ارشد ارتباطات سیاسی دانشگاه روابط بین الملل وزارت امور خارجه	سفیر جمهوری اسلامی ایران در نیجریه، رئیس اداره تسهیل و توسعه فناوری های اقتصادی، وزارت امور خارجه و دستیار مدیرکل دیپلماسی اقتصاد مقاومتی، وزارت امور خارجه معاون و کاردار موقت نمایندگی سفارت جمهوری اسلامی ایران در کی یف، رئیس اداره آینه و اموال و استملاک وزارت امور خارجه و مسئول بخش دیپلماسی و رسانه ای سفارت جمهوری اسلامی ایران در لندن
۲۹	استرالیا	کانبرا	احمد صادقی	کارشناسی ارشد و دکترای خود رای به ترتیب از دانشگاه روابط بین الملل وزارت امور خارجه، دانشگاه حقوق و علوم سیاسی دانشگاه تهران و دانشگاه علوم اقتصادی و سیاسی دانشگاه شهید بهشتی	سفیر جمهوری اسلامی ایران در غنا و توگو و سفیر جمهوری اسلامی ایران در اندونزی، تیمور شرقی و آسه آن
۳۰	اردن	امان	علی اصغر ناصری		سفیر جمهوری اسلامی ایران در بلاروس، معاون مدیرکل دیپلماسی اقتصادی وزارت امور خارجه جمهوری اسلامی ایران و مدیرکل دیپلماسی اقتصادی وزارت امور خارجه
۳۱	هنگ کنگ	هنگ کنگ	حسن دوطاقي		سرپرست اداره کل آسیا و اقیانوسیه، معاون سفارت جمهوری اسلامی ایران در آفریقای جنوبی و راینز سیاسی سفارت جمهوری اسلامی ایران در چین
۳۲	یمن	یمن	علی محمد رضایی	*	راینز سیاسی در نمایندگی دائم جمهوری اسلامی ایران نزد سازمان ملل متحد- نیویورک و سرپرست سرکنسولگری جمهوری اسلامی ایران در بمبئی هند
۳۳	سنگاپور	بهنام بلوریان		*	*
۳۴	ویتنام	هانوی	علی اکبر نظری	کارشناسی ارشد روابط بین الملل	کاردار ایران در بلغارستان
۳۵	هلند	*	هادی فرچوند	دکترای علوم سیاسی کارشناسی ارشد معارف اسلامی و علوم سیاسی	رئیس اداره آسمان (اداره اول شرق آسیا و اقیانوسیه) و راینز نمایندگی دائم جمهوری اسلامی ایران نزد سازمان ملل متحد در ژنو کارشناسی بین المللی سفارت جمهوری اسلامی ایران در لاهه- هلند و عضو هیئت جمهوری اسلامی ایران نزد سازمان منع سلاح های شیمیایی و کارشناسی معاونت امور بین الملل (وزارت امور خارجه)
۳۶	فیلیپین	مانیل	یوسف اسماعیل زاده	*	مدیرکل صلح و امنیت بین المللی وزارت امور خارجه، معاون مدیرکل صلح و امنیت بین المللی وزارت امور خارجه معاون نمایندگی دائم جمهوری اسلامی ایران نزد دفتر اروپایی سازمان ملل متحد در وین
۳۷	اتریش	وین	اسداله اشراق جهرمی	کارشناسی ارشد مطالعات منطقه ای دانشگاه روابط بین الملل وزارت امور خارجه دکترای حقوق بین الملل	
۳۸	سوند	*	حجت اله لغفانی	دکترای روابط بین الملل، دانشگاه علامه طباطبایی تهران کارشناسی ارشد مطالعات منطقه ای (گرایش اروپا)، دانشگاه روابط بین الملل وزارت امور خارجه کارشناسی روابط سیاسی (دیپلماتیک)، دانشگاه روابط بین الملل وزارت امور خارجه	معاون دبیرخانه مرجع ملی سلاح های شیمیایی و کنوانسیون های ایمنی شیمیایی در تهران، راینز یکم نمایندگی دائم جمهوری اسلامی ایران نزد دفتر ملل متحد در ژنو و کاردار موقت در یک دوره و رئیس اداره کنترل تسلیحات متعارف و فضا
۳۹	تایلند	بانکوک	ناصرالدین حیدری	کارشناسی روابط سیاسی (دیپلماتیک)، دانشگاه روابط بین الملل وزارت امور خارجه	رئیس اداره دوم شرق اروپا و وزارت امور خارجه، کارشناسی ارشد مرکز مطالعات سیاسی و بین المللی، کاردار و در ادامه سفیر جمهوری اسلامی ایران در پراگ، جمهوری چک
۴۰	قزاقستان	*	علی اکبر جوکار	کارشناسی ارشد روابط بین الملل دانشگاه تهران دانشجوی دکترای مطالعات منطقه ای دانشگاه تهران	*
۴۱	کره شمالی	پيونگيانگ	حسین زنجانی	*	*
۴۲	غنا	اکرا	بیژن گرامی نازکسرا	*	*
۴۳	سومنیس ولیختن اشتاین	*	محمود بریمانی	*	*
۴۴	دانمارک	*	سید محمدرضا سجادی	*	دستیار مدیرکل آسیای جنوبی، سفیر و نماینده دائم جمهوری اسلامی ایران در ژنو، مدیرکل امور سیاسی بین المللی، رئیس اداره شبه قاره هند
۴۵	نیوزیلند	ولینگتون	رضا نظر آهاری	کارشناسی روابط دیپلماتیک دانشگاه روابط بین الملل وزارت امور خارجه کارشناسی ارشد علوم سیاسی دانشگاه آزاد- تهران دکترای علوم سیاسی دانشگاه کنت انگلیس	مدیرکل مرکز اسناد و تاریخ دیپلماسی، سفیر جمهوری اسلامی ایران- ژاپن، مشاور وزیر و کارشناسی ارشد حوزه وزیر
۴۶	بلژیک	بروکسل	سید محمد علی ریاط جزی	کارشناسی ارشد حقوق بین الملل عمومی دانشگاه علامه طباطبایی کارشناسی روابط سیاسی دانشگاه روابط بین الملل وزارت امور خارجه	رئیس اداره خلع سلاح و کنترل تسلیحات، راینز سوم نمایندگی جمهوری اسلامی ایران نزد سازمان ملل متحد نیویورک و کارشناسی اداره خلع سلاح و کنترل تسلیحات
۴۷	برزیل	برازیلیا	عبدالله نگو نام فلیوری	*	مدیرکل رسانه های داخلی و امور سخنگویی وزارت امور خارجه، سرکنسول جمهوری اسلامی ایران در مونیخ و سرکنسول جمهوری اسلامی ایران در هنگ کنگ و ماکائو
۴۸	برونئی دارالاسلام	بندر سری بگاوان	محمدتقی رجبی	*	رئیس اداره دوم آسیا و اقیانوسیه و معاون اداره اول کشورهای عضو آسمان وزارت امور خارجه و در کشورهای اندونزی و مالزی
۴۹	گرجستان	تفلیس	محمود ادیب	کارشناسی ارشد مطالعات منطقه ای	مدیرکل کنسولی وزارت امور خارجه، مدیر کل شورای عالی ایرانیان خارج از کشور، کارشناسی ارشد امور سیاسی دبیرخانه شورای عالی ایرانیان خارج از کشور
۵۰	آفریقای جنوبی	پرتوریا	منصور شکیب مهر	*	معاون اداره دوم غرب اروپا، سفیر ایران در ساحل عاج و مشاور وزیر امور خارجه
۵۱	کوبا	هاوانا	سیدمحمد هادی سبحانی	کارشناسی روابط سیاسی، دانشگاه روابط بین الملل وزارت امور خارجه	سرکنسول جمهوری اسلامی ایران در شاگ های- چین، کارشناسی ارشد و دستیار معاون آسیا و اقیانوسیه وزارت امور خارجه و رئیس اداره اطلاعات اقتصادی و همکاری های توسعه ای
۵۲	اسپانیا	مادرید	رضا زبیب	دکترای حقوق بین الملل	مدیرکل آمریکای شمالی در وزارت امور خارجه، سفیر جمهوری اسلامی ایران در نیکوزیا کارشناسی ارشد امور سوریه و مدیرکل روابط اقتصادی خارجی وزارت امور خارجه
۵۳	نیجر	نیامی	علی تیزک	دکترای روابط بین الملل، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم و تحقیقات تهران	سفیر اکر ودیته جمهوری اسلامی ایران در جمهوری بنین، رئیس دبیرخانه دریای خزر وزارت امور خارجه، معاون سفارت جمهوری اسلامی ایران در ترکمنستان و معاون اداره اول کشورهای مشترک المنافع و قفقاز وزارت امور خارجه